Provincie Noord-Brabant

Statenmededeling

Datum
27 oktober 2026
Documentnummer
GS: 6394815
PS: 6419441
Programma
Multimodale Bereikbaarheid

Onderwerp
Stand van zaken uitvoering motie M143-2025

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van
De stand van zaken van de uitvoering van motie M143-2025 over het vergroten van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid op fietspaden langs provinciale wegen.

Aanleiding
Uw Staten hebben op 7 november 2025 tijdens de behandeling van de Begroting 2026 unaniem motie 143 "Veilig op de fiets in het donker" aangenomen. Hierover heeft u op 24 maart 2026 een eerste Statenmededeling met stand van zaken ontvangen.

Bevoegdheid
In het kader van de controlerende rol die uw Staten hebben, informeren wij uw Staten vanuit onze uitvoerende rol over de stand van zaken van de uitvoering van de motie.

Rollen en belangen
De provincie Noord-Brabant heeft in haar rol als wegbeheerder de verantwoordelijkheid voor aanleg, onderhoud en beheer van de provinciale infrastructuur. Als wegbeheerder moet de provincie ervoor zorgen dat provinciale fietsinfrastructuur veilig is. Met motie 143 heeft u opgeroepen om daarbij niet uitsluitend verkeersveiligheid maar ook sociale veiligheid als factor mee te wegen. Dit past in ons streven naar Brede welvaart waarin verkeersveiligheid en sociale veiligheid beide belangrijke randvoorwaarden zijn voor het goed functioneren van het Brabants mobiliteitssysteem. Vanuit haar regierol op het Brabants mobiliteitssysteem, zoals opgenomen in het Beleidskader Mobiliteit en het Brabants Toekomstbeeld Fiets, werkt de provincie

met haar partners aan een mobiliteitstransitie waarin de fiets een belangrijke rol speelt.

Kernboodschap

1. *In de uitvoering van de motie stellen we het vergroten van de sociale veiligheid en de verkeersveiligheid centraal.*

In de Statenmededeling van 24 maart 2026 hebben we toegelicht dat openbare verlichting objectief bijdraagt aan verkeersveiligheid. Ook hebben we daarin de complexiteit van het onderwerp sociale veiligheid toegelicht waarbinnen openbare verlichting één van de pijlers is, naast levendigheid, openheid, beheer en onderhoud. Het project "Veilig op de fiets in het donker" heeft als doel om tot een integrale benadering te komen die samen met omwonenden, fietsers en andere lokale stakeholders leidt tot een gedragen set van effectieve maatregelen, die we straks in Brabant afgewogen per locatie (indien nodig) kunnen inzetten. Op enkele pilotplekken gaan we hiermee aan de slag. De pilots helpen om ons beleid op het nieuwe thema van sociale veiligheid op provinciale fietspaden te ontwikkelen. Het is daarom van belang in dit project zoveel mogelijk te leren van onze ervaringen en zodoende onze aanpak te ontwikkelen.

2. *Op basis van openbaar beschikbare data heeft een analyse plaatsgevonden die resulteert in een lijst van 18 provinciale fietspaden die we als aandachtstracés verder hebben verkend.*

Het aantal concrete meldingen over sociale veiligheid op provinciale fietspaden is beperkt. Daarom hebben met behulp van een datagestuurde aanpak alle provinciale fietspaden die onderdeel zijn van het hoofdfietsnetwerk geanalyseerd. De datagestuurde aanpak heeft 18 aandachtstracés opgeleverd (zie de lijst hieronder). Een tracé staat op de lijst als de data-analyse en het daarbij gebruikte rekenmodel een significante toename van het aantal fietsers voorspelt als er openbare verlichting wordt geplaatst. Dit geeft de impact van het plaatsen van verlichting aan, maar daarmee weten we nog onvoldoende over de redenen waarom een tracé als (sociaal) onveilig wordt ervaren. Daarom hebben we een nadere verkenning laten uitvoeren op alle 18 aandachtstracés. De verkenning is uitgevoerd tussen 21 september en 5 oktober 2026 en bestaat uit twee onderzoeken:

- Nachttoets: fietsinspecties in het donker door twee onderzoekers (waarvan tenminste één vrouw).
- Dagtoets: digitale beoordeling van de tracés.

Beoordeeld zijn onder andere:

- Verlichting en zicht.
- Bossages en schuilplekken.
- Sociale controle door woningen, bedrijven en verkeer.
- Hangplekken.
- Verkeersveiligheid.
- Kantmarkering.
- Ervaren gevoel van sociale veiligheid.

Wegnr.	Tracé	
N270	Helmond – Deurne	Onderdeel van snelfietsroute Helmond – Deurne (F270)
N272	St. Anthonis – Boxmeer	
N282	Rijen – Tilburg	
N282	Dorst – Rijen	Onderdeel van snelfietsroute Tilburg-Breda (F58)
N284	Reusel – Bladel	Onderdeel van snelfietsroute SFR Kempenroute (F67)
N285	Zevenbergen-Wagenberg	
N285	Breda – Terheijden	
N289	Putte – Hoogerheide	Ook gemeld door gemeente
N324	Reek – Grave	
N394	Rijsbergen – Etten-Leur	
N395	Oostelbeers – Oirschot	Ook gemeld door gemeente
N396	Valkenswaard – Leende	
N605	Gemert – Boekel	
N607	Helmond – Bakel	
N618	Boxtel – Schijndel	
N631	Oosterhout – Rijen	
N637	St. Oedenrode – Schijndel	
N640	Hoeven – Oudenbosch	

Er staan twee aandachtstracés op de lijst waarbij bovendien door gemeenten en bewonersgroepen melding is gemaakt van ervaren problematiek van sociale onveiligheid, te weten de N289 (gemeente Woensdrecht) en de N395 (gemeente Hilvarenbeek). Ook staan er drie tracés op de lijst die onderdeel zijn van een snelfietsroute (in aanleg). Op snelfietsroutes wordt altijd openbare verlichting aangebracht.

3. *Uit de bovenstaande lijst zijn de pilottracés geselecteerd waar we de drie pilots zullen uitvoeren.*

Om te komen tot een keuze van pilottracés baseren we ons op de data-analyse, de nadere verkenning en signalen van gemeenten en bewoners. Met deze aanpak komen tot de volgende voorgenomen pilottracés:

- Putte – Hoogerheide (N289);
- Rijen – Oosterhout (N631);
- Hilvarenbeek – Oirschot (N395).

Met de uitvoering van deze pilots leren we niet alleen over de ervaringen met de veiligheidsbeleving, maar ook over de methode van locatiebepaling. Het is niet zo dat a priori op deze tracés openbare verlichting zal worden geplaatst. Als in het participatieproces gedurende de uitvoering van een pilot het plaatsen van openbare verlichting als concrete maatregel aan de orde komt zal ook rekening worden gehouden met het effect van die verlichting op mensen en

dieren zoals vleermuizen. De in de pilots opgedane inzichten gebruiken we voor de evaluatie van de eerste tranche pilots en de voorbereiding van de eventuele vervolglocaties.

4. *We stellen een participatieplan op omdat de inbreng van inwoners en gebruikers van het fietspad belangrijk is voor de keuze van maatregelen.*

Omdat de ervaren sociale veiligheid een kwestie van beleving is, is kennis over en ervaring opdoen met ideeën en ervaringen van inwoners en fietsers van groot belang. De ambitie is om elk pilotproject met participatie zo in te richten dat het resultaat het meest bijdraagt aan het verbeteren van de ervaren veiligheid. Dat vraagt om het betrekken van de relevante doelgroepen en het verzamelen van informatie over de door hun ervaren verkeers- en sociale veiligheid. Het participatieplan beschrijft de participatieopgave en de verschillende participatieaanpakken per pilot. Omdat de participatie van jongeren een vast onderdeel is van ons beleid verkennen we ook de mogelijkheid van een op deze doelgroep toegesneden participatietraject.

5. *We stellen een monitoring- en evaluatieplan op.*

Voor de inrichting van de pilots zijn we uitgegaan van een lerende, tranchegewijze aanpak. Het doel daarvan is dat we door het uitvoeren van de pilots leren en begrijpen welke (combinatie van) maatregelen zorgen voor een verbetering van de ervaren sociale veiligheid en welke kosten daarmee gemoeid zijn. Monitoring en evaluatie vormen daarom een randvoorwaardelijk en onmisbaar onderdeel van het totale project.

6. *We voeren de door uw Staten in motie M143-2025 gevraagde aanpassing van het beleid door in de eerstkomende actualisatie van de Beleidsregel provinciale wegen.*

Wijziging van een beleidsregel is een GS-bevoegdheid. We passen het beleid voor onze provinciale wegen zo aan dat voortaan naast verkeersveiligheid ook sociale veiligheid wordt meegenomen in de afweging om verlichting langs provinciale fietspaden te plaatsen. Deze aanpassing voeren we in twee stappen uit. Omwille van een snelle voortgang en de maatschappelijke urgentie van het onderwerp voeren we op korte termijn een beperkte aanpassing uit waarmee sociale veiligheid zal worden meegenomen in de afweging om verlichting langs provinciale fietspaden te plaatsen. Na realisatie en evaluatie van de pilots verwerken we overeenkomstig de participatieverordening de inzichten in een tweede ronde beleidsaanpassing.

Consequenties

Geen.

Europese en internationale zaken

Geen.

Communicatie

Via een persbericht.

Vervolg
Start pilots per december/januari.

Bijlagen
Geen.

Datum
27 oktober 2026
Documentnummer
GS: 6394815
PS: 6419441

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter, de secretaris,

mr. I.R. Adema drs. G.H.E. Derks MPA